

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
संस्कृत पारंगत (एम.ए.) बहिःस्थ
परीक्षा: मे - २०२६
सत्र ४ थे
विषय: निरुक्त (24E3410)

दिनांक: २८/०५/२०२६

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते १.००

सूचना: १) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात. २) सर्व प्रश्न सोडवणे अनिवार्य.

- प्र.१. प्रश्नचतुष्टयम् सविस्तरम् उत्तरत । (४०)
१. निरुक्तशास्त्रस्य प्रयोजनं लिखत ।
 २. गौशब्दस्य निर्वचनानि तथा विविधान् अर्थान् सोदाहरणं स्पष्टीकुरुत ।
 ३. उपसर्गविषये गार्ग्यशाकटायनयोः मतानि कथयित्वा यास्ककथितान् उपसर्गार्थान् स्पष्टीकुरुत ।
 ४. कर्मोपसंग्रहार्थकनिपाताः के? सोदाहरणं स्पष्टीकुरुत ।
 ५. तद्धितसामासिकपदानां निर्वचननियमान् सोदाहरणं लिखत ।
 ६. वार्ष्पायणिना कति भावविकाराः कथिताः? ते के?
- प्र.२. टिप्पण्यौ लिखत । (२०)
१. समुद्रशब्दस्य निर्वचनानि स्पष्टीकुरुत ।
 २. शृङ्गशब्दस्य निर्वचनानि स्पष्टीकुरुत ।
 ३. निघण्टुग्रन्थस्य परिचयं दत्त्वा निघण्टुशब्दस्य निर्वचनानि स्पष्टीकुरुत ।
 ४. सीम् तथा त्व इति निपातौ - सोदाहरणं स्पष्टीकुरुत ।
- प्र.३. द्वे वाक्ये ससंदर्भं स्पष्टीकुरुत । (२०)
१. इन्द्रियनित्यं वचनमिति औदुम्बरायणः ।
 २. न संस्कारमाद्रियेत ।
 ३. भावप्रधानम् आख्यातम् सत्त्वप्रधानानि नामानि ।
 ४. तत्को वृत्रः मेघ इति नैरुक्ताः। त्वाष्ट्रोऽसुरः इति ऐतिहासिकाः।
- प्र.४. पञ्चानाम् शब्दानां निर्वचनानि लिखत । (२०)
१. पयः
 २. अश्वः
 ३. ह्यः
 ४. नाकः
 ५. रश्मिः
 ६. बृबूकम्
 ७. अहिः
